

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 р. №8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. №7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 р. №2

Розробник:

Професор кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Надія ДЕМИДЕНКО

Рецензенти:

1. Професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор філософських наук, професор Олександр ТЯГЛО
2. Доцент кафедри державно-правових дисциплін та українознавства Сумського національного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент Людмила РОЖКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем - 6	081 Право Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс ____ 1 ____ Семестр ____ 1 ____ Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 20; (години) Семінарські заняття – 20; (години) Практичні заняття - ____; (години) Лабораторні заняття – ____; (години) Самостійна робота – 50; (години)		Лекції – 6; (години) Семінарські заняття – 8; (години) Практичні заняття – ____; (години) Лабораторні заняття – ____; (години) Самостійна робота – 76; (години)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» є знайомлення із значенням, змістом, специфікою та особливостями обраного ними фаху.

2.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є :

- сформулювати загальне уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку майбутньої професійної діяльності;
- ознайомити зі змістом та основними формами навчання у закладі вищої освіти, видами і формами перевірки й оцінки знань, основами академічної доброчесності;
- опанувати раціональні форми і методи самостійної роботи

2.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати :

- особливості юридичної діяльності;
- зміст вищої юридичної освіти, історію та основні тенденції її розвитку;
- поняття, функції та особливості професії юриста;
- основні юридичні спеціальності;

- поняття, класифікацію, історію розвитку і сучасний стан юридичних наук;
- зміст і види юридичної практики;
- зміст, принципи та організацію навчального процесу у вищому юридичному
- навчальному закладі;
- види навчальних занять, форми контролю знань студентів;
- соціальні функції, права та обов'язки студентів;

вміти:

- орієнтуватися в системі юридичних наук, правової практики, юридичної освіти;
- правильно застосовувати свої знання в юридичній практиці;
- самостійно працювати з нормативно-правовою, науковою та навчальною правильно обирати і ефективно застосовувати сучасні методи наукового дослідження у галузі правознавства; здійснювати наукову комунікацію, зокрема через наукові повідомлення відповідних жанрів; на базовому рівні організовувати наукове дослідження у галузі правознавства.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК)	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу. ЗК2. Здатність застосування знання у практичній діяльності. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних

	міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.
Спеціальні компетентності (СК)	-

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Вища освіта в Україні. Розвиток юридичної освіти та науки в Україні.   Історія розвитку юридичної освіти і науки в Україні. Історичні етапи їх становлення. Державна політика в галузі вищої освіти. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст. Ступенева освіта в Україні. Законодавство про вищу освіту. Система стандартів юридичної вищої освіти. Види та типи інституцій у вищій освіті.
ТЕМА № 2. Соціальне призначення професії юриста   Поняття та основні риси професії юриста. Соціальна роль і призначення юриста. Місце професії юриста в правовій системі. Зміст, структура та особливості професійної діяльності юриста. Використання правової інформації. Правові оцінки, правові пропозиції (рекомендації) і правові рішення в професійній діяльності юриста. Зв'язок професійної діяльності юриста з його статусом. Гуманістичний сенс професії юриста.
ТЕМА № 3. Особливості окремих видів юридичної діяльності   Сфери професійної юридичної діяльності. Поняття і види сфер діяльності юриста. Діяльність юриста в органах державної влади і управління. Характеристика діяльності суддів. Особливості нотаріальної діяльності. Зміст адвокатської діяльності. Юридична діяльність у правоохоронних органах.

Юрист на підприємстві. Юридична консультативна діяльність. Сучасні тенденції до розширення сфер юридичної професійної діяльності. Надання правової допомоги. Правова кар'єра. Перспективи різних видів правової кар'єри.

ТЕМА № 4. Організація навчально-виховного процесу в університеті

Організація навчального процесу в університеті. Структура та зміст освіти в університеті. Види навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Науково-дослідна діяльність. Дотримання принципів академічної доброчесності.

ТЕМА № 5. Форми організації навчального процесу

Форми організації навчального процесу: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, екскурсії, консультації, навчальна виробнича практика. Форми контролю, оцінки й обліку знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти: заліки, экзамени, захист курсових робіт. Індивідуальний навчальний план студента та контроль за його виконанням. Соціально-культурна інфраструктура університету. Інформаційне забезпечення навчального процесу у закладі вищої освіти.

Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократичної вищої школи.

ТЕМА № 6. Форми організації науково-дослідницької роботи студентів

Форми організації науково-дослідницької роботи студентів. Діяльність студентських наукових гуртків, наукових товариств. Види студентських наукових досліджень: реферат, курсова робота, тези наукових конференцій.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1.Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Вища освіта в Україні. Розвиток юридичної освіти та науки в Україні.	15	4	2	-	-	9	залік
Тема № 2. Соціальне призначення професії юриста	15	4	4	-	-	7	
Тема № 3. Особливості окремих видів юридичної діяльності	20	4	4	-	-	12	
Тема № 4. Організація навчально-виховного процесу в університеті	15	4	4	-	-	7	
Тема № 5. Форми організації навчального процесу	10	2	4	-	-	4	
Тема №6 Форми організації науково-дослідницької роботи студентів	15	2	2	-	-	11	
Всього за семестр №1:	90	20	20			50	

4.1.2.Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Вища освіта в Україні. Розвиток юридичної освіти та науки в Україні.	15	-	-	-	-	15	
Тема № 2. Соціальне призначення професії юриста	15	2	-	-	-	13	

Тема № 3. Особливості окремих видів юридичної діяльності	20		2	-	-	18	залік
Тема № 4. Організація навчально-виховного процесу в університеті	15	2	2	-	-	9	
Тема № 5. Форми організації навчального процесу	10			-	-	10	
Тема №6 Форми організації науково-дослідницької роботи студентів	15		2	-	-	13	
Всього за семестр №1:	90	6	8			76	

4.1.3. Питання, що виносяться н самостійне опрацювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента, слухача		Література
Тема № 1. Вища освіта в Україні. Розвиток юридичної освіти та науки в Україні.		
1. Запишіть у конспект законодавчо-нормативні акти, що регулюють наукову діяльність в Україні 2. Перелічіть основні функції науки. Яка з них, на Вашу думку, є головною? Визначте об'єкт науки. 3. Назвіть перших українських науковців-юристів.		1, с.23-103; 5, с.12-18,
Тема № 2. Соціальне призначення професії юриста		
1.Складіть таблицю, в якій зазначте основні функції юридичної діяльності. 2. Назвіть перших українських науковців-юристів. 3. Розкрийте різницю між поняттями «правова освіта» та «юридична освіта».		1, с.1-76; 27, с.3-23; 2, с.34-45; 5, с. 2-32
Тема № 3. Особливості окремих видів юридичної діяльності		
1. Дайте характеристику змісту адвокатської діяльності 2. Розкрийте основні обов'язки діяльності суддів. 3.Охарактеризуйте діяльність юриста в органах державної влади і управління.		1, с. 28-40 2, с. 25-66
Тема № 4. Організація навчально-виховного процесу в університеті		
1. Дайте коротку характеристику основним видам навчальної діяльності здобувача вищої освіти. 2. Розкрийте основні завдання науково-дослідної діяльності 3. Дайте визначення поняттю «академічна доброчесність»		2 с. 23-29; 5, с.43-56; 5, с.60-79
Тема № 5. Форми організації навчального процесу		
1.Заповнити Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти. 2.Охарактеризуйте Інформаційне забезпечення навчального процесу у закладі вищої освіти. 3.Розкрийте основи студентського самоврядування як невід'ємної складової демократичної вищої школи.		2, с.45-49; 5, с. 3-32, с. 165 - 178
Тема №6. Форми організації науково-дослідницької роботи студентів		
1. Дайте характеристику основних рис наукової діяльності. 2. Охарактеризуйте основні принципи організації науково-дослідного процесу. 3. Запишіть у конспект основні етапи розробки і впровадження		4, с. 12-33; 6, с.23-34

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів (реферативних повідомлень)

1. Започаткування юридичної освіти на теренах України
2. Підготовка наукових юридичних кадрів
3. Суспільне значення, предмет та мета юридичної діяльності.
4. Передумови виникнення юридичної професії.
5. Зміст адвокатської діяльності.
6. Наукові напрямки досліджень у правових науках
7. Об'єкти правових досліджень та їх класифікація.
8. Вибір теми наукового дослідження: фактори, прийоми, засоби
9. Загальнонаукові методи юридичного дослідження
10. Критерії вибору і обґрунтування теми наукового дослідження
11. Задачі і методи теоретичного дослідження
12. Науковий експеримент: ціль, задачі, методика проведення.
13. Характеристика діяльності суддів
14. Професійна правосвідомість і професійна правова культура

6. Методи навчання

Для кращого засвоєння навчальної дисципліни рекомендується використовувати систему методів, яка передбачають поєднання лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. При читанні лекцій використовувати проблемний метод, який мобілізує увагу і підвищує зацікавленість студентів.

Семінарські заняття мають на меті закріпити одержані на лекціях та під час самостійної підготовки знання. Це досягається через контроль засвоєння теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань, підсумкових рефератів (найкращі з них можуть бути заслухані та обговорені на останньому семінарському занятті). Робота на семінарських заняттях також передбачає виконання тестів.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Мета, завдання «Вступу до спеціальності» як навчальної дисципліни.
2. Становлення юридичної науки в Україні. Сучасний стан юридичної науки в Україні.
3. Юридична наука та її роль у розвитку суспільних відносин.
4. Нормативні акти, що складають основу правового регулювання наукової діяльності в ЄС.
5. Питання методології права в роботах українських вчених-правників (історичний та сучасний аспект).

6. Співвідношення понять «правознавство», «юриспруденція», «правова наука».
7. Поняття юридичної діяльності, її основні ознаки. Передумови виникнення юридичної професії.
8. Співвідношення навчальної, практичної та наукової юридичної діяльності.
9. Суспільне значення, предмет та мета юридичної діяльності.
10. Сучасний стан юридичної професії в Україні.
11. Соціальна роль юриста в суспільстві та місце професії юриста в правовій системі.
12. Зміст, структура та особливості професійної діяльності юристів.
13. Діяльність юриста в органах державної влади і управління.
14. Характеристика діяльності суддів.
15. Зміст адвокатської діяльності.
16. Юридична діяльність у правоохоронних органах.
17. Юридична консультативна діяльність.
18. Образ професійного юриста в суспільній свідомості.
19. Поняття та зміст правового мислення.
20. Поняття і структура правосвідомості.
21. Шляхи впливу правового мислення на правосвідомість та правову культуру.
22. Професійна правосвідомість і професійна правова культура
23. Види студентських науково-дослідних робіт. Правила оформлення науково-дослідних робіт. Прикладний характер дослідження.
24. Структура наукового дослідження. Новизна дослідження. Принцип дотримання академічної доброчесності.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок курсантом (студентом, слухачем) з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Курсант (студент, слухач), який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перекласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), залікових книжках. **Присутність курсантів (студентів, слухачів) на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо курсант (студент, слухач) не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться

коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності курсантів (студентів, слухачів), становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Курсант (студент, слухач), який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Курсантам (студентам, слухачам), які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Курсанти (студенти, слухачі), які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр} + \text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*роботу на семінарських, практичних, лабораторних й інших аудиторних заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Модульний контроль
Отримати не менше 4 позитивних	Підготувати реферат, підготувати	Отримати за

оцінок	конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання	модульний контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
80-84			
75-79		С	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			

60-64		Е	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література

Основна

1. Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції : монографія / [Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко та ін.]; за ред. Ю. М. Оборотова.: Фенікс, 2012. 492 с.

URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/3325>

2. Бандурка О. М., Скакун О. Ф. Юридична деонтологія: Підручник. Харків: Вид-во НУВС, 2002. 336 с.

URL: <http://librarium.freehostia.com/pravo/deontolog/10/yuridichna-deontologiya-bandurka-skakun.html>

3. Байлов А.В., Литвин О.М., Чумак В.В. Науково-дослідницька діяльність студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, ад'юнктів та докторантів: довідник молодого вченого / за заг. ред. О.М.Головка. Харків: ХНУВС : Тім Пабліш Груп, 2016. 363 с.

4. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків : Право, 2017. 446 с.

URL:https://dut.edu.ua/uploads/1_2032_60626625.pdf

5. Костриченко В.М. Університетська освіта: Навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2010. 94с.

URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/2111/>

6. Кислий В.М. Організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2011. 224с.

URL: https://www.youtube.com/watch?v=_DXc_KyXdiU&t=9s

Додаткова

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. Навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014.142 с.

URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukov_ykh_doslidzhen.pdf

2. Каламбет С.В., Іванов Ю.В., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/3-1.pdf>

3. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. С. Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL:http://lib-net.com/book/118_Metodika_ta_organizaciya_naykovih_doslidjen_.html

4. Мошинський, В. С. Система та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти/

URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/10062>

5. Демиденко Н.М. Розвиток середньої освіти на сумських землях у другій половині XIX – поч. XX століття. *Сіверщина в історії України*: збірник наукових праць. Вип. Центр пам'яткознавства Національної академії наук України, Національний заповідник «Глухів». Глухів - Київ. 2020. С. 238-243.

URL: http://nz-hlukhiv.com.ua/wp-content/uploads/sivershuna/sivershuna_2020.pdf

6. Демиденко Н. М. Деякі аспекти започаткування і становлення юридичної освіти та науки на українських теренах (початок XIX ст.) *Правова наука і державотворення в Україні в контексті інтеграційних процесів*: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 травня 2023 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: СФ ХНУВС, С.205-207.

URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/kafjur_05_06_2023.pdf

7. Оборотов Ю. М. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права) : монографія :Юридична література, 2002. 280 с.

URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=7lZqLKsAAAAJ&hl=ru>

Нормативно-правові акти:

1. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 26.11.2015р. № 848-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016, № 3, ст.25.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

2. Про Національний фонд досліджень України : постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/528-2018->

[%D0%BF#n216](#)

3. Про вищу освіту. Закон України №1556-VII від 01.07.2014

URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету міністрів України № 1341 від 23.11.2011

URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341>

5. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. К. : Ленвіт, 2006. 36 с. 3. ISO/DIS 29990:2010

URL: https://osvita.kpi.ua/files/downloads/Standart_EPVO.pdf

Інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. [сайт].

URL: <http://www.president.gov.ua/>

2. Верховна Рада України. [сайт]. URL: <http://www.rada.kiev.ua>

3. Кабінет Міністрів України. [сайт]. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

4. Міністерство освіти і науки України. [сайт].

URL: <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.ua

5. Державна служба статистики України. [сайт].

URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

6. Інтернаука; видавничий дім. [сайт]. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/poleznaya-informatsiya/doi/>

7. Ліга: закон. URL: <https://ligazakon.net/>

8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>

9. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

10. ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ).

URL: <http://www.uintei.kiev.ua>

11. ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки Г.М.Доброва НАН України» URL: <https://stepscenter.org.ua/>